Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Iñaxi Urruzola Aranburu

Astigarraga, Gipuzkoa (1925)

Aurkibidea

Biografia

Hernaniko Bakero baserrian jaio zen, eta bertan bizi izan zen Astigarragara ezkondu zen arte. Bost senide ziren, eta bera oso txikia zela hil zitzaien amona. Aita hargina zuen eta amak merkatuan saltzen zituen baserriko gaiak. Hogei urterekin hasi zen Oialumera ateratzen, jaietan dantza pixka bat egitera; ordura arte, apaizen eta amaren beldurrez ibili izan zela aitortzen du. Sei urtez, lantegi batean ibili zen; eta, ezkondu zenean, baserriko lanetan aritu behar izan zuen. Gerezi asko izaten zuten eta horregatik zen berezia baserria. Azken urteetan, Astigarragan bizi izan da.

Zintak

ATG-007

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-04-13
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Bakero baserrian bizi

- **Erref**: ATG-007/002
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:01:50. **Bukatu**: 00:03:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Maizter moduan egon ziren lehenengo baserrian, eta gero Iñaxiren gurasoek erosi egin zuten. Bost senide eta gurasoak bizi ziren bertan. Aita hargina zuen eta anaiak fabrikan egiten zuen lan.

2. Amonaren heriotza gogoan

- **Erref**: ATG-007/004
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:04:04. **Bukatu**: 00:06:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Amona bat ezagutu zuen Iñaxik, baina bera oso gazte zela hil zen. Ganadua gobernatu eta plazara joaten zen goizero-goizero.

3. Sacamantecasen beldur

- **Erref**: ATG-007/006
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:08:52. **Bukatu**: 00:10:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Gurasoek bertan esaten zieten umeei kontuz ibiltzeko Sacamantecas delakoarekin. Beldurrez ibiltzen ziren gauez ilunpetan Iñaxi eta lagunak.

4. Astoarekin alde batetik bestera

- **Erref**: ATG-007/008
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:10:54. **Bukatu**: 00:13:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Iñaxiren baserrian ekonomika zuten, baina senarraren baserrira ezkondu eta lurreko sua ezagutu zuen. Azken honetan ez zen argirik ere.

5. Dena eskuz egiten zuten

- **Erref**: ATG-007/009
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:13:22. **Bukatu**: 00:14:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Emakumeek makina bat lan egiten zuten, etxean eta etxetik kanpo. Iñaxik oroitzen du dena eskuz egiten zutela, gaur egungoarekin alderatuz.

6. Parrandatik berandu iristearen ondorioak

- **Erref**: ATG-007/010
- **Iraupena**: 0:03:22. **Hasi**: 00:14:49. **Bukatu**: 00:18:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Tabernaz taberna ibiltzen zen emakumeak fama txarra izan ohi zuen. Iñaxi hogei bat urterekin hasi zen Oialumera joaten, eta hamarretarako etxera buelta egiten zuen. Etxera berandu iristen zenean, amak erratza eskuan itxoiten zion. Behin, autobusa beteta, ezin izan zuen garaiz etxera itzuli, eta amonak San Juanetan ateratzea debekatu zion, zigor moduan. Zigorra barkatzeko helburuz, artoa jorratzen jardun zuten.

7. Sexuaz ezin hitz egin

- **Erref**: ATG-007/011
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:18:11. **Bukatu**: 00:19:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Iñaxi gaztea zenean, etxean zeharo debekaturik zuen mutil kontuez eta sexuaz hitz egitea. Gizonekiko beldurra sartzen zieten neska gazteei. Mutilarekin hasi zenean ere amak Iñaxi behatzen zuen.

8. Haurdun geldituz gero, ezkondu ez

- **Erref**: ATG-007/012
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:19:39. **Bukatu**: 00:21:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Nobiotan ari zirena haurdun gelditzen ziren emakumeak egon bazeuden herrian, baina orokorrean ez ziren ezkontzen fama txarra zela eta.

9. Haurdunaldia lotsaren pareko

- **Erref**: ATG-007/013
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:21:33. **Bukatu**: 00:23:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkongabeak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Alaba ezkongabea haurdun geldituz gero, auzolotsa sentitzen zen. Hala ere, sexuari buruz hitz egiten ez zenez, emakumeek ez zuten inongo sexu-heziketarik izaten.

10. Familiakoen arteko ezkontzak

- **Erref**: ATG-007/015
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:24:25. **Bukatu**: 00:25:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Behartuta ezkontzen zirela oroitzen du Iñaxik. Neskameekin ezkontzen zirenak ere asko izaten ziren.

11. Atsolorra egiteko ohitura

- **Erref**: ATG-007/017
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:27:23. **Bukatu**: 00:29:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Atsolorra egiten zen ezkontza gertu zenean, neskaren lagunek eta mutilaren lagunek afaria edo bazkaria prestatzn zuten.

12. Sexu heziketarik ez

- **Erref**: ATG-007/019
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:29:48. **Bukatu**: 00:32:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Heziketa sexualik ez zuten izaten emakumeek. Etxean bertan amak ez zien sexuaz hitz egiten uzten. Hilerokoa jaitsi zitzaionean Iñaxik ez zekien zer zen ere.

13. Gereziak buruan eta umeak besotan

- **Erref**: ATG-007/021
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:34:40. **Bukatu**: 00:36:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Sei gizon eta bi emakume ziren senarraren baserrira ezkondu zenean. Hogeita lau urterekin ezkondu zen Iñaxi, eta denbora gutxian sei seme-alaba izan zituen.

14. Sorotik bizi

- **Erref**: ATG-007/022
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:36:23. **Bukatu**: 00:38:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Baratzea eta gereziak izaten ziren lan gehien ematen zizkienak. Amaginarreba Donostiara joaten zenez tratua saltzera, Iñaxi baserrian gelditu behar izaten zen lanean.

15. Garai bateko abeltzaintza

- **Erref**: ATG-007/024
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:41:26. **Bukatu**: 00:43:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Garai bateko abeltzaintza eta gaur egungoa ez dira berdinak. Garai batean arrautzak izatea gehiago kostatzen omen zen. Oiloak ukuiluan izaten zituzten.

16. Amak ogia ekartzen zuen gona azpian

- **Erref**: ATG-007/026
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:44:33. **Bukatu**: 00:47:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Abere-hiltzea oso ohikoa zen garai batean. Iñaxiren etxean urtero-urtero egiten zen txerri-hilketa, eta zatiak oliotan mantentzen zituzten. Francoren garaian, aldiz, askotan joan zen Iñaxi Hernanira haien errazioaren bila eta esku-hutsik bueltatu.

17. Taloa ogiaren ordez

- **Erref**: ATG-007/027
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:47:24. **Bukatu**: 00:48:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Hendaian izaten zen kotrabandoa nagusiki. Etxean azukre faltarik ez du oroitzen Iñaxik, baina bai olio eta ogi falta.

18. Erreketearen burua eskopetan

- **Erref**: ATG-007/029
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:49:49. **Bukatu**: 00:52:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Erreketeak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Bizilagunaren senarrak errekete bat hil eta Hernani osoan zehar ibili zuen erreketearen burua bere eskopetako muturrean sartuta, erakutsiz. Ondoren, erreketeek Hernani hartu zutenean, susmagarri guztiak kartzelan sartu zituzten. Hauetako asko mozkortu egin zituzten, eta Urbasa aldean bota egin zituzten kamiotik.

19. Sirenadun hotela

- **Erref**: ATG-007/030
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:52:49. **Bukatu**: 00:54:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Iñaxiren amak Astigarragako hotel batera ekarri zituen Iñaxi eta bere anai-arrebak. Hotel honek sirena bat zuen, arriskua zenean martxan jartzen zena. Sirenak jotzen zuenean, korrika joaten ziren biltegian ezkutatzera. Geletako leihoak koltxoiz tapatuta egoten ziren.

20. Gerra garaiko faltsukeria

- **Erref**: ATG-007/032
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:57:00. **Bukatu**: 00:57:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Erreketeak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Iñaxik oroitzen du erreketeen kontra zegoen jendea, erreketeen alde agertu zela hauek Hernani hartu zutenean.

21. Eliza, bigarren etxea

- **Erref**: ATG-007/035
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 01:00:11. **Bukatu**: 01:02:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Hamaika aldiz joan behar izaten zuten elizara, jaiero eta egun berezietan. Igandetako arropa ezin izaten zuten gainontzeko egunetan ikutu ere egin. Meza zegoenean, aukera ona izaten zuen apaizak bekatuaren inguruan hitz egiteko, ez omen zuen besterik egiten, dena bekatua baitzen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-16

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com